

## Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet (SOU 2017:54)

(Dnr U2017/02610/S)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig i stort positiv till betänkandets förslag och kommenterar endast i de fall avvikande eller kompletterande synpunkter finns.

Nyanlända ungdomar är en heterogen grupp med skiftande behov och betänkandet tar i flera avseenden hänsyn till detta. Betänkandet återger studier om elevernas syn på mottagande, förberedelseklass, inkludering och övergång till ordinarie klass med mera, vilket bidrar till förståelsen för elevernas behov. Det skulle ha varit värdefullt om utredaren själv hade haft en dialog med representanter för unga nyanlända för att få ett tydligare ungdomsperspektiv och en mer direkt koppling till utredarens specifika uppdrag. Representanter för unga nyanlända skulle också ha kunnat inkluderas bland remissinstanserna.

Skolan bör ge stöd för kunskapsutveckling såväl som social inkludering och personlig utveckling. Betänkandet tar på flera ställen upp behovet av inkludering, inte minst ur elevernas perspektiv, och det framgår att faktorer som elevernas språkkunskaper och skolans organisation påverkar vilka möjligheter som finns att möta elevernas behov av inkludering. Det saknas dock slutsatser i betänkandet kring denna viktiga fråga och hur exempelvis skolornas organisation och arbetssätt i högre grad skulle kunna bidra till inkludering. Myndighetens uppfattning är att frågan om inkludering bör utredas vidare med målet att ta fram konkreta förslag.

Betänkandet påtalar att bland annat studiehandledning, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt är framgångsfaktorer för nyanlända elevers lärande. Myndigheten för ungdoms- och

civilsamhällesfrågor instämmer i denna bild och vill betona vikten av att finna lösningar på den personal- och kompetensbrist som i dag råder på många skolor.

### **En anpassad timplan**

Myndigheten har tidigare ställt sig frågande inför förslaget i Gymnasieutredningen (SOU 2016:77) att det bör krävas minst tolv godkända ämnen för behörighet till yrkesprogrammet. Om man höjer kraven på godkända ämnesbetyg riskerar det att leda till att andelen elever som hänvisas till introduktionsprogram kommer att öka istället för att minska, trots de insatser som görs i grundskolan. Myndigheten vidhåller att detta inte kan ses som en önskvärd utveckling och ifrågasätter därför förslaget att en anpassad timplan ska omfatta 10-12 ämnen för elever som har för avsikt att gå yrkesprogrammet.

Det är av högsta vikt att både elever och vårdnadshavare får god tillgång till kompetent studie- och yrkesvägledning i samband med att den anpassade timplanen utformas. Det framgår inte av betänkandet hur elevens delaktighet i utformningen av den anpassade timplanen ska säkerställas så att de ämnen som väljs ut ligger i linje med individens önskemål om framtida sysselsättning.

Förslaget att idrott och hälsa ska vara ett obligatoriskt ämne är positivt då fysisk aktivitet och hälsokunskap kan bidra till att förbättra både den fysiska och den psykiska hälsan. Undervisningen i ämnet bör vara inkluderande och tillgänglig för ungdomar med olika kön- eller könsidentitet, funktionsvariationer samt med olika etnisk bakgrund.

### **En individuell studieplan**

Myndigheten är positiv till förslaget att en individuell studieplan ska upprättas, revideras och följa eleven i övergångarna mellan skolor och skolformer. Det är av stor vikt att studieplanen utgår från individens mål och att eleven är delaktig i utformandet. Av betänkandet framgår dock inte hur man kan säkerställa att den individuella planen följer med eleven och att ett informationsutbyte verkligen sker mellan överlämnande och mottagande skolenhet.

### **Mer flexibelt mottagande i introduktionsprogrammen**

Myndigheten vill betona vikten av att eleven får studie- och yrkesvägledning inför och under gymnasiestudierna och att elevens mål ligger till grund för bedömningen av om eleven har behov av en annan utbildning än språkintrödningsprogrammet.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Ylva Bodén har varit föredragande. Avdelningschef Pontus Ekstedt har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg  
generaldirektör

Ylva Bodén  
handläggare